

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 869

26 Νοεμβρίου 1993

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

- Έγκριση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του
Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών 1
- Έγκριση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του
Τμήματος Νομικής της Σχολής Νομικών και Οικονο-
μικών επιστημών του Α.Π.Θ. 2

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθ. Β1/816

(1)

Έγκριση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του
Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
 - α. Του άρθρου 11 παρ. 2 του Ν. 2083/1992 «Εκσυγχρο-
νισμός της Ανωτάτης Εκπαίδευσης» (Α' 159) και
 - β. Του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985, όπως αυτό προ-
στέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154).

2. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής
δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπο-
λογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε την λειτουργία του Προγράμματος Μετα-
πτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών
του Πανεπιστημίου Πατρών το οποίο κατάρτισε η Γενική
Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του παραπάνω τμήματος
στη συνεδρίαση 4/29.4.93 και ενέκρινε η Σύγκλητος του
Πανεπιστημίου Πατρών στη συνεδρίαση της 183/7.5.93
και το οποίο έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις.

Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πα-
τρών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος
1993 - 1994 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
(Π.Μ.Σ.) σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής

και τις διατάξεις των άρθρων 10 έως και 12 του Ν. 2083/
1992.

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Σκοπός.

Γενικό αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών
Σπουδών είναι η Επιστήμη του Πολιτικού Μηχανικού. Σκο-
πός του Π.Μ.Σ. είναι να δημιουργήσει επιστήμονες που να
έχουν εμβαθύνει σε συγκεκριμένο πεδίο της Επιστήμης
του Πολιτικού Μηχανικού και να έχουν την υποδομή για
προσφορά εξειδικευμένου έργου και για ανεξάρτητη και
πρωτότυπη επιστημονική έρευνα. Υλοποίηση του σκοπού
αυτού θα έχει σαν αποτέλεσμα (α) την αντιμετώπιση των
αναγκών της Ελλάδας σε προσωπικό εξειδικευμένο σε
πεδία της Επιστήμης του Πολιτικού Μηχανικού, (β) ανά-
πτυξη της υποδομής της χώρας και (γ) βελτίωση της αντα-
γωνιστικότητας του Ελληνικού επιστημονικού δυναμικού
στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και εν γένει του
Ευρωπαϊκού χώρου.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακοί τίτλοι.

Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διδακτορικού Διπλώ-
ματος στην Επιστήμη του Πολιτικού Μηχανικού.

Άρθρο 4

Κατηγορίες Πτυχιούχων.

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί διπλωματούχοι ή πτυχιούχοι
Τμημάτων Πολιτικών Μηχανικών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή
ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Άρθρο 5

Χρονική Διάρκεια.

Η διάρκεια του Π.Μ.Σ. για απονομή του Διδακτορικού
Διπλώματος είναι τουλάχιστον έξι διδακτικά εξάμηνα.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα Μαθημάτων.

Οι υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών περιλαμ-
βάνουν την παρακολούθηση μεταπτυχιακών μαθημάτων,
την εκτέλεση ερευνητικού έργου και τη συμμετοχή στις
γενικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. (π.χ. σεμινάρια, ειδι-
κές διαλέξεις). Η ερευνητική απασχόληση των μεταπτυ-

χιακών φοιτητών οδηγεί στη συγγραφή Διδακτορικής Διατριβής:

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορεί να προσλαμβάνονται από το Πανεπιστήμιο Πατρών με ωριαία αντιμισθία για να επικουρούν τα μέλη Δ.Ε.Π. στην άσκηση των φοιτητών, τη διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, εποπτεία εξετάσεων και διόρθωση ασκήσεων. Η σχετική δαπάνη βαρύνει τον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Πατρών. Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές χορηγούνται υποτροφίες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 23 του Ν. 2083/92 και αμοιβές παροχής έργου σε ερευνητικά προγράμματα μέσω της Επιτροπής Ερευνών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξετασθούν επιτυχώς σε οκτώ τουλάχιστον εξαμηνιαία μεπτυχιακά μαθήματα. Οι φοιτητές που είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή αντίστοιχου πτυχίου ιδρύματος της αλλοδαπής μπορεί να απαλλάσσονται από μέρος ή από το σύνολο της ανωτέρω υποχρέωσης μεταπτυχιακών μαθημάτων μετά από εισήγηση της επιτροπής μελών Δ.Ε.Π. για επιλογή των εισακτέων στο Π.Μ.Σ. και απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της υποχρέωσης μεταπτυχιακών μαθημάτων χορηγείται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές σχετικό πιστοποιητικό.

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω υποχρέωσης μεταπτυχιακών μαθημάτων, οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. υποβάλλονται σε ειδική γραπτή και προφορική εξέταση από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. που ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Η τριμελής επιτροπή εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. το χαρακτηρισμό του μεταπτυχιακού φοιτητή ως υποψήφιου διδάκτορα λαμβάνοντας υπόψη την επίδοση φοιτητή στα μεταπτυχιακά μαθήματα, στην ειδική εξέταση και στη διεξαγωγή έρευνας. Φοιτητής που δεν χαρακτηρίζεται υποψήφιος διδάκτορας υποχρεούται να αποχωρήσει οριστικά από το Π.Μ.Σ.

Τα μεταπτυχιακά μαθήματα έχουν διάρκεια τουλάχιστον δεκατριών διδακτικών εβδομάδων. Κάθε μάθημα αντιστοιχεί σε τρεις διδακτικές μονάδες (βλέπε άρθρο 24, Ν. 1268/82) που περιλαμβάνουν διδασκαλία και, κατά περίπτωση, εργαστηριακή άσκηση και εργασίες πεδίου. Οι τίτλοι των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. παρατίθενται παρακάτω ταξινομημένοι σε πεδία της Επιστήμης του Πολιτικού Μηχανικού. Το πρόγραμμα μαθημάτων κάθε φοιτητή καθορίζεται από τη συντονιστική επιτροπή του Π.Μ.Σ. μετά από πρόταση που υποβάλλει ο φοιτητής σε συνεργασία με το επιβλέπον μέλος Δ.Ε.Π. και περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε μαθήματα από τον κατάλογο του σχετικού πεδίου εξειδίκευσης.

Επιστήμη και Τεχνολογία Κατασκευών
Σύγχρονα Δομικά Υλικά και Εφαρμογές.
Ειδικές Κατασκευές Οπλισμένου και Προεντεταμένου Σκυροδέματος.
Θεωρία Πλακών και Κελυφών.
Μέθοδος Συνοριακών Στοιχείων.
Θεωρία Ελαστικότητας.
Μη Γραμμική Προσομοίωση Κατασκευών Οπλισμένου Σκυροδέματος.
Ειδικά Θέματα Δυναμικής και Ταλαντώσεων.
Ειδικά Θέματα Αντισεισμικών Κατασκευών.
Ανασχεδιασμός Κατασκευών.
Πλαστική Μελέτη Σιδηρών Κατασκευών.
Θραυστομηχανική.

Εύκαμπτες Κατασκευές.

Υδραυλική Μηχανική
Υδρομηχανική.
Παράκτια Υδροδυναμική.
Περιβαλλοντική Υδραυλική.
Υδρολογία Υπογείων Υδάτων.
Εκμετάλλευση Υδατικών Πόρων.
Υπολογιστικές Μέθοδοι στην Υδραυλική Μηχανική.
Στοχαστική Υδρολογία.
Μη Μόνιμες Ροές.
Υδραυλικές Κατασκευές.
Παράκτια έργα.
Αρδευτικά και Στραγγιστικά Έργα.
Μαθηματικά για Μηχανικούς.

Γεωτεχνική Μηχανική
Γεωτεχνική Μηχανική.
Θεμελιώσεις και Αντιστηρίξεις.
Εισαγωγή στη Βραχομηχανική.
Βραχομηχανική.
Γεωτεχνική Σεισμική Μηχανική.
Δυναμική του Εδάφους.
Γεωτεχνική Έρευνα και Μετρήσεις.
Γεωσυνθετικά.
Γεωτεχνική Περιβαλλοντική Μηχανική.
Αριθμητικές Μέθοδοι στη Γεωτεχνική Μηχανική.
Βελτιώσεις και Ενισχύσεις Εδαφών.
Ροές σε Πορώδη Μέσα.

Τεχνολογία του Περιβάλλοντος
Μεθοδολογία Ποιοτικού Χαρακτηρισμού Νερού και Λυμάτων.
Εφαρμοσμένη Μικροβιολογία Περιβάλλοντος.
Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις Τεχνικών Έργων.
Μηχανική της Δημόσιας Υγείνης.
Διεργασίες επεξεργασίας Νερού και Λυμάτων.
Επεξεργασία Βιομηχανικών Αποβλήτων.
Εργαστηριακά Θέματα Τεχνολογίας του Περιβάλλοντος.
Έλεγχος Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης.
Διαχείριση Στερεών και Επικινδύνων Αποβλήτων.
Σχεδιασμός Εγκαταστάσεων Καθαρισμού Νερού.
Σχεδιασμός Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων.
Έργα Διάθεσης Αποβλήτων.

Συγκοινωνίες και Σχεδιασμός του Χώρου
Θεωρία Κυκλοφοριακής Ροής.
Συστήματα Μαζικών Μεταφορών.
Περιφερειακή Αναπτυξη και Μεταφορές.
Πολεοδομική Δομή και Σχεδιασμός.
Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών.
Υπολογισμός και Κατασκευή Ειδικών Οδοστρωμάτων.
Ειδικά Θέματα Γεωδαισίας.
Ειδικά Κεφάλαια Οδοποιίας.
Αεροδρόμια.
Σιδηροδρομική.
Οικονομικά Στοιχεία Τεχνικών Έργων.
Προγραμματισμός και Διαχείριση Τεχνικών Έργων.

Άρθρο 7

Αριθμός Εισακτέων.

Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 20 κατ' έτος.

Άρθρο 8

Προσωπικό.

Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών διαθέτει σήμερα 25 μέλη Δ.Ε.Π. Οι ανάγκες του Τμήματος σε διδακτικό πρόσωπο αντιμετωπίζονται από το υπάρχον Δ.Ε.Π.

Άρθρο 9

Υλικοτεχνική Υποδομή.

Η υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή κρίνεται κατ' αρχήν επαρκής. Απαραίτητες βελτιώσεις, προσθήκες και τροποποιήσεις προβλέπεται να γίνουν σταδιακά και ανάλογα με την προσέλευση μεταπτυχιακών φοιτητών και τις διαθέσιμες πιστώσεις. Τα κατωτέρω εργαστήρια και ο υπάρχων εξοπλισμός χρησιμοποιείται για τις ανάγκες του Π.Μ.Σ.

Εργαστήριο Κατασκευών
Εργαστήριο Γεωδαισίας και Γεωδαιτικών Εφαρμογών
Εργαστήριο Υδραυλικής Μηχανικής
Εργαστήριο Γεωτεχνικής Μηχανικής
Εργαστήριο Συγκοινωνιακών Έργων
Εργαστήριο Τεχνολογίας Περιβάλλοντος
Εργαστήριο Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας και Σχεδιασμού του Χώρου
Σπουδαστήριο Τεχνικής Μεταφορών και Κυκλοφορίας
Υπολογιστικό Κέντρο Τμήματος.

Άρθρο 10

Διάρκεια Λειτουργίας.

Το Π.Μ.Σ. λειτουργεί για μια δεκαετία.

Άρθρο 11

Κόστος Λειτουργίας.

Η υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή κρίνεται κατ' αρχήν επαρκής και δεν απαιτείται η διάθεση πιστώσεων για βελτιώσεις, προσθήκες και τροποποιήσεις στη φάση αυτή.

Είναι δυνατή η έναρξη του Π.Μ.Σ. από τον Σεπτέμβριο 1993 χωρίς άμεση οικονομική επιβάρυνση.

Άρθρο 12

Μεταβατικές διατάξεις.

Μέχρι να εκδοθεί ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών τα θέματα που αφορούν τις μεταπτυχιακές σπουδές θα ρυθμίζονται από την Γ.Σ.Ε.Σ. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 και στο άρθρο 13 του Ν. 2083/92.

Η έναρξη λειτουργίας του ανωτέρω Π.Μ.Σ. καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου Ειδ., σύνθεσης, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 1993

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΑΤΟΥΡΟΣ

Αριθ. Β1/809

(2)

Έγκριση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Νομικής της Σχολής Νομικών και Οικονομικών επιστημών του Α.Π.Θ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 11 παρ. 2 του Ν. 2083/1992 «Εκσυγχρονισμός της Ανωτάτης Εκπαίδευσης» (Α' 159), και
β. Του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154).

2. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε την λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Νομικής της Σχολής Νομικών και Οικονομικών επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το οποίο κατάρτισε η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του παραπάνω τμήματος στη συνεδρίαση της αριθ. 129/23.3.93 και ενέκρινε η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης στη συνεδρίαση της αριθ. 2/17.6.93 και το οποίο έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

1. Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Νομικής της Σχολής Ν.Ο.Ε. του Α.Π.Θ. περιλαμβάνει δύο επίπεδα σπουδών, στα οποία αντιστοιχούν:

α) Το μεταπτυχιακό Δίπλωμα. Ειδίκευσης και
β) Το Διδακτορικό Δίπλωμα.

2. Το πρώτο επίπεδο που οδηγεί στη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης περιλαμβάνει ένα κύκλο συστηματικών εξειδικευμένων σπουδών (αρ. 11 παρ. 1 α Ν. 2083) σε τέσσερα ακαδημαϊκά εξάμηνα υποχρεωτικής φοίτησης, παράλληλη ερευνητική εργασία και συγγραφή μεταπτυχιακής εργασίας στο τελευταίο /δ') εξάμηνο των σπουδών.

3. Το δεύτερο επίπεδο που οδηγεί στη λήψη του Διδακτορικού Διπλώματος περιλαμβάνει ένα ακόμη κύκλο συστηματικών και σχετικών με το αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής σπουδών σε δύο εξάμηνα, με παράλληλη ερευνητική εργασία για τη συγγραφή πρωτότυπης διατριβής και τη δημόσια υποστήριξη της διατριβής με (αρ. 12 παρ. 5 Ν. 2083) εξέταση του υποψήφιου διδάκτορα από επταμελή εξεταστική επιτροπή.

4. Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του δεύτερου επιπέδου που απονέμει Διδακτορικό Δίπλωμα που οδηγεί στη λήψη του μεταπτυχιακού Προγράμματος που οδηγεί στη λήψη του μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

5. Για να επιτύχουν το σκοπό της πληρέστερης εξειδίκευσης, τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Νομικής και στα δύο επίπεδα υποδιαιρούνται στους ακόλουθους έξι επιμέρους επιστημονικούς κλάδους που αντιστοιχούν στου Τομείς του Τμήματος: α) Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού δικαίου, β) Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών, γ) Διεθνών Σπουδών, δ) Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, ε) Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου και στ) Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών.

6. Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του δεύτε-

ρου επιπέδου είναι δυνατή η παρακολουθήση από τον υποψήφιο διδάκτορα των μαθημάτων ενός ή δύο εξαμήνων άλλου κλάδου, εφόσον είναι σχετικά με το αντικείμενο της διατριβής του.

Άρθρο 2

Προϋποθέσεις – προσόντα εγγραφής
στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

1. Στους κλάδους του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πρώτου επιπέδου του Τμήματος Νομικής εγγράφονται πτυχιούχοι Νομικής ημεδαπού ή αναγνωρισμένου ισότιμου αλλοδαπού Πανεπιστημίου.

Ειδικώς στους Κλάδους Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών, Διεθνών Σπουδών και Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου είναι δυνατή η εγγραφή και πτυχιούχων: α) της ειδίκευσης Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, β) του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών, γ) των Τμημάτων Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών, Δημόσιας Διοίκησης και Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, δ) των Τμημάτων όμοιας με τα παραπάνω επιστημονικής κατεύθυνσης που θα λειτουργήσουν στο μέλλον σε Ελληνικά Πανεπιστήμια και ε) των περιπτώσεων α – γ Πανεπιστημίων του Εξωτερικού εφόσον αναγνωρισθεί επίσημα το πτυχίο τους ως ισότιμο με τα αντίστοιχα της ημεδαπής.

2. Για να γίνει κανείς δεκτός στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών πρώτου επιπέδου στους κλάδους του Τμήματος Νομικής θα πρέπει να έχει επιτύχει σε γραπτές εισαγωγικές εξετάσεις σε δύο βασικά μαθήματα του κλάδου, οριζόμενα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος μετά από γνώμη των αντιστοίχων Τομέων, που θα λαμβάνεται εντός του μηνός Μαΐου κάθε έτους, η οποία θα δημοσιοποιείται. Επίσης θα πρέπει να επιτύχει και σε γραπτή εξέταση σε μια από τις γλώσσες αγγλική, γαλλική, γερμανική και ιταλική, σε νομικό κείμενο γενικού περιεχομένου. Από τα δύο μαθήματα το ένα ορίζεται ως υποχρεωτικό για όλους τους εξεταζόμενους στο κλάδο, ενώ το άλλο επιλέγεται από τον εξεταζόμενο μεταξύ περισσότερων μαθημάτων του οικείου κλάδου, που έχουν ορισθεί σύμφωνα με τα παραπάνω.

3. Οι εξετάσεις στους κλάδους του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πρώτου επιπέδου του Τμήματος Νομικής γίνονται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου και τα γραπτά των υποψηφίων βαθμολογούνται από δύο καθηγητές του Τμήματος των τριών πρώτων βαθμίδων που διδάσκουν το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται, μαζί με έναν αναπληρωματικό εξεταστή της ίδιας ειδικότητας που είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος, από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης. Στη ξένη γλώσσα εξεταστές είναι ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ένας δάσκαλος της αντίστοιχης ξένης γλώσσας στο Τμήμα, οι οποίοι ορίζονται κάθε χρόνο σύμφωνα με τα παραπάνω. Οι δύο εξεταστές βαθμολογούν ισότιμα.

4. Η αίτηση για την εγγραφή σε ένα μόνο κλάδο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος κατατίθεται στη γραμματεία του Τμήματος ως την τριακοστή (30ή) Σεπτεμβρίου. Στην αίτηση αναφέρεται και η ξένη γλώσσα στην οποία επιθυμεί να εξετασθεί ο υποψήφιος.

Οι υποψήφιοι που είχαν επιλέξει και εξετασθεί επιτυχώς στο προαιρετικό μάθημα της ξένης γλώσσας στην προβλεπόμενη από το πρόγραμμα των προπτυχιακών σπουδών πλήρη έκταση απαλλάσσονται από τις εξετάσεις στο μάθημα αυτό για την εισαγωγή τους στο πρώτο επίπεδο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

5. Ο αριθμός των εισακτέων στο Π.Μ.Σ. του πρώτου επιπέδου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% του αριθμού των εισακτέων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος. Ο ακριβής αριθμός των εισακτέων ανακοινώνεται κατ' έτος το μήνα Μάιο και κατανέμεται ισομερώς στους έξι κλάδους του Π.Μ.Σ.

6. Χωρίς εισαγωγικές εξετάσεις και μέχρι πέντε επιπλέον του ανωτάτου για κάθε κλάδο Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πρώτου επιπέδου προβλεπόμενου ορίου, σύμφωνα με προηγούμενη παράγραφο, μπορούν να γίνουν δεκτοί προς εγγραφή, δικαστές και εισαγγελείς από το βαθμό του πρωτοδική ή του αντεισαγγελέα πρωτοδικών και άνω. Αν ο αριθμός των προσερχομένων για εγγραφή δικαστικών λειτουργών υπερβαίνει το παραπάνω ανώτατο όριο των πέντε εγγραφόμενων κατά κλάδο, εγγράφονται οι πρώτοι πέντε με βάση την αξιολόγηση που προβλέπεται στην επόμενη παράγραφο, εκτός του α' στοιχείου.

7. Κριτήρια επιλογής για την εγγραφή σε κάθε κλάδο Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πρώτου επιπέδου, που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, με αντίστοιχα ποσοστά αξιολόγησης είναι τα ακόλουθα:

α) Η επιτυχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις, με ποσοστό αξιολόγησης στο συνολικό βαθμό αξιολόγησης 50%, από το οποίο το 20% αντιστοιχεί σε καθένα από τα δύο μαθήματα που εξετάστηκαν και 10% στην ξένη γλώσσα. Θεωρείται ότι πέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ο υποψήφιος όταν το άθροισμα των βαθμών των δυο εξεταστών σε καθένα από τα δύο μαθήματα του κλάδου και στην ξένη γλώσσα όπου εξετάσθηκε είναι τουλάχιστον δώδεκα (12) στη βαθμολογική κλίμακα ένα ως δέκα (1 – 10).

β) Ο Βαθμός πτυχίου, με ποσοστό αξιολόγησης 20%.

γ) Ο μέσος όρος των βαθμών του υποψηφίου κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών του στα μαθήματα (κύρια και επιλεγόμενα) του κλάδου που επιθυμεί να ακολουθήσει, με ποσοστό αξιολόγησης 30%.

8. Η επιλογή των εισακτέων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνεται για κάθε κλάδο του Προγράμματος από επιτροπή στην οποία μετέχουν όλοι οι τακτικοί εξεταστές των μαθημάτων του κλάδου υπό την προεδρία του Διευθυντή του οικείου για κάθε κλάδο Τομέα. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος.

9. Αν ο αριθμός των επιτυχόντων σε κάθε κλάδο Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στις παραπάνω εισαγωγικές εξετάσεις είναι μικρότερος από το προβλεπόμενο για κάθε κλάδο ανώτατο όριο εισαγομένων στην παράγραφο 5 του άρθρου τούτου, εγγράφονται όλοι οι επιτυχόντες στις εξετάσεις υποψήφιοι.

10. Στους κλάδους Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών δεύτερου επιπέδου που απαντάει Διδακτορικό Δίπλωμα εγγράφονται οι πτυχιούχοι αντίστοιχου Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, του Τμήματος Νομικής

του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που επιθυμούν να συνεχίσουν για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (αρ. 12 παρ. 4 εδ. τελευταίο Ν. 2083/1992), είτε άλλοι αναγνωρισμένου ισότιμου ημεδαπού ή αλλοδαπού πανεπιστημίου, με αίτησή τους.

11. Η αίτηση για την εγγραφή σε ένα μόνο κλάδο Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών που οδηγεί στη λήψη Διδακτορικού Διπλώματος κατατίθεται στη γραμματεία του Τμήματος ως τη δεκάτη πέμπτη (15η) Οκτωβρίου.

12. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή – υποψήφιο διδάκτορα που συνεχίζει ή εγγράφεται στο δεύτερο επίπεδο Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών για τη λήψη Διδακτορικού Διπλώματος ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος, εντόστου μηνός Οκτωβρίου και ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για την καθοδήγηση και επίβλεψη του υποψηφίου. Η συμβουλευτική επιτροπή απαρτίζεται από τον επιβλέποντα που είναι μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου τμήματος και ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή και δύο άλλα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος από τα οποία το ένα μπορεί να είναι λέκτορας, εφόσον είναι μόνιμος ή έχει τουλάχιστον τριετή θητεία.

Άρθρο 3

Χρόνος σπουδών.

1. Ο χρόνος της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης είναι διετής (τέσσερα εξάμηνα), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του παρόντος, προκειμένου για Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών πρώτου επιπέδου, που οδηγούν στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικευσης και επί πλέον μονοετής (δύο ακόμη εξαμήνων) προκειμένου για Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεύτερου επιπέδου, που οδηγούν στη λήψη διδακτορικού διπλώματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου.

2. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης είναι δυνατόν να αναγνωρίζεται με βάση τα υποβαλλόμενα σ' αυτήν αντικειμενικά στοιχεία χρόνος μεταπτυχιακών σπουδών σε ισότιμη πανεπιστημονική μονάδα της ημεδαπής ή αλλοδαπής στο ίδιο επιστημονικό αντικείμενο και συντέμνεται ανάλογα ο χρόνος της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου τούτου.

3. Οι φοιτητές του πρώτου επιπέδου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πρέπει να περατώσουν τις σπουδές τους συμπεριλαμβανόμενης της συγγραφής διπλωματικής εργασίας για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος ειδικευσης ως την 31 Δεκεμβρίου του επόμενου από τη λήξη του δεύτερου έτους σπουδών χρόνου. Επανάληψη του πρώτου έτους σπουδών επιτρέπεται μόνο για μία φορά. Πέρα από τα χρονικά-αυτά όρια ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

4. Οι φοιτητές του δεύτερου επιπέδου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πρέπει να περατώσουν τη συγγραφή της διδακτορικής διατριβής μέσα σε τρία χρόνια από τη λήξη του έτους σπουδών του δεύτερου επιπέδου με αφετηρία την 31 Δεκεμβρίου του έτους τούτου. Πάραταση του χρόνου επιτρέπεται για ειδικούς λόγους με αιτιολογημένη απόφαση της γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύ-

θεσης του Τμήματος ύστερα από εισήγηση του τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής του υποψηφίου διδάκτορα και πρόταση της Συντονιστικής επιτροπής. Αν ο χρόνος δεν παραταθεί, το θέματος διατριβής μπορεί να αφαιρεθεί από τον υποψήφιο διδάκτορα.

5. Τα μαθήματα Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών αρχίζουν από την 1η Νοεμβρίου και τελειώνουν την 31η Μαΐου του επόμενου έτους. Το πρώτο εξάμηνο τελειώνει την 15η Φεβρουαρίου, οπότε αρχίζει το δεύτερο εξάμηνο. Ο Ιούνιος και ο Σεπτέμβριος είναι μήνες εξετάσεων. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα είναι διάρκειας δώδεκα εβδομάδων και διδάσκεται μία ή δύο ώρες την εβδομάδα ανάλογα με το ειδικότερο πρόγραμμα μαθημάτων.

Άρθρο 4

Πρόγραμμα – Λειτουργία Μεταπτυχιακών Σπουδών πρώτου επιπέδου (Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικευσης).

1. Οι φοιτητές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πρώτου επιπέδου που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικευσης πρέπει να παρακολουθήσουν ένα κύριο επιστημονικό αντικείμενο του κλάδου που ακολουθούν, σε διετή βάση (τέσσερα εξάμηνα), και δύο άλλα μαθήματα κάθε έτος που το καθένα διδάσκεται σε δύο εξάμηνα τουλάχιστον, τα οποία επιλέγουν από ευρύτερη ομάδα μαθημάτων που ορίζονται κατά κλάδους ως ακολούθως:

Α) Κλάδος Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου: 1) Αστικό Δίκαιο, 2) Αστικό Δικονομικό Δίκαιο, 3) Εργατικό Δίκαιο (διάρκειας τεσσάρων εξαμήνων).

Β) Κλάδος Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών: 1) Συνταγματικό Δίκαιο, 2) Διοικητικό Δίκαιο, 3) Δημοσιονομικό Δίκαιο, 4) Πολιτική Επιστήμη (διάρκειας τεσσάρων εξαμήνων) 5) Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο, 6) Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο, 7) Πολιτική Ιστορία, 8) Διοικητική Επιστήμη (διάρκειας δύο εξαμήνων).

Γ) Κλάδος Διεθνών Σπουδών: 1) Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο, 2) Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, 3) Δίκαιο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 4) Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο, 5) Συγκριτικό Δίκαιο, 6) Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών, 7) Διεθνείς Σχέσεις, 8) Διπλωματική Ιστορία (διάρκειας τεσσάρων εξαμήνων).

Δ) Κλάδος Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου: 1) Δίκαιο Εταιρειών, 2) Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραγιών, 3) Εξυγίανση Επιχειρήσεων, 4) Ναυτικό Δίκαιο, 5) Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και άυλων αγαθών (διάρκειας τεσσάρων εξαμήνων).

Το Δίκαιο Εταιρειών πρέπει υποχρεωτικώς να επιλεγεί είτε ως κύριο επιστημονικό αντικείμενο, είτε ως μάθημα επιλογής.

Ε) Κλάδος Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου: 1) Εκκλησιαστικό Δίκαιο, 2) Ιστορία του Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου, 3) Κοινωνιολογία του Δικαίου, 4) Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου, 5) Ιστορία Θεσμών των Ευρωπαϊκών λαών, 6) Κοινωνιολογία του Δικαίου της Ερωπαϊκής Ολοκλήρωσης (διάρκειας τεσσάρων εξαμήνων).

ΣΤ) Κλάδος Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών: 1) Ποινικό Δίκαιο, 2) Ποινική Δικονομία, 3) Εγκληματολογία – Σωφρονιστική, (διάρκειας τεσσάρων εξαμήνων), 4) Φιλοσοφία Ποινικού Δικαίου, 5) Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι, 6) Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο, 7) Διεθνές Ποινικό Δίκαιο, 8) Ποινικό Δίκαιο των ανηλίκων (διάρκειας τουλάχιστον δύο εξαμήνων).

Το Κύριο επιστημονικό αντικείμενο επιλέγεται:

Α) Για τον Κλάδο Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου, μεταξύ των τριών αυτών μαθημάτων.

Β) Για τον Κλάδο Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών, μεταξύ των υπ' αριθ. 1 - 4 μαθημάτων.

Γ) Για τον Κλάδο Διεθνών Σπουδών, μεταξύ των οκτώ αυτών μαθημάτων.

Δ) Για τον Κλάδο Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, μεταξύ των πέντε αυτών μαθημάτων.

Ε) Για τον Κλάδο Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου, μεταξύ των υπ' αριθ. 1 - 4 μαθημάτων.

ΣΤ) Για τον Κλάδο Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών, μεταξύ των υπ' αριθ. 1 - 3 μαθημάτων.

Επίσης πρέπει να παρακολουθήσουν δύο εξάμηνα ξένης γλώσσας, επιλέγοντας μία από τις γλώσσες, αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική, στο πρώτο ή το δεύτερο έτος των σπουδών τους.

Το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθημάτων κάθε κύκλου, με τις ώρες διδασκαλίας και τους διδάσκοντες, ανακοινώνεται κατ' έτος το μήνα Μάιο και εγκρίνεται από τη Σύγκλητο.

Το κύριο επιστημονικό αντικείμενο και τα δύο κατ' έτος μαθήματα καθώς και το μάθημα της ξένης γλώσσας διδασκονται επί μια ώρα εβδομαδιαίως που αντιστοιχεί σε μια διδακτική μονάδα κατά εξάμηνο.

2. Η δήλωση επιλογής του κύριου επιστημονικού αντικειμένου διетуός διάρκειας, της ξένης γλώσσας, και των δύο μαθημάτων των δύο εξαμήνων του πρώτου έτους σπουδών γίνεται μαζί με την αίτηση εγγραφής του ενδιαφερομένου. Η δήλωση επιλογής των δύο μαθημάτων των δύο εξαμήνων του δεύτερου έτους σπουδών γίνεται κατά το μήνα Οκτώβριο (ως την 31η Οκτωβρίου) πριν από την έναρξη των μαθημάτων του έτους τούτου.

3. Αλλαγή του κύριου αντικειμένου ή των μαθημάτων μετά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους επιτρέπεται για εξαιρετικούς λόγους πριν λήξει το πρώτο εξάμηνο του μαθήματος (μονοετούς ή διетуός διάρκειας), με απόφαση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και γνώμη των καθηγητών που διδάσκουν το κύριο αντικείμενο ή μάθημα που εγκαταλείπει τούτος και εκείνο με το οποίο επιθυμεί να το αντικαταστήσει.

4. Η διδασκαλία τόσο του κύριου επιστημονικού αντικειμένου, όσο και των μαθημάτων διάρκειας δύο εξαμήνων, συνίσταται στην αντιμετώπιση σε βάθος ειδικών θεμάτων του κλάδου, είτε με ανάπτυξη από τον καθηγητή, είτε με τη μορφή διαλογικής συζήτησης, είτε με την εκπόνηση εργασιών, είτε με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο ή τρόπο που μπορεί κατά την κρίση του καθηγητή να συμβάλει στην επιστημονική έρευνα καλύτερα και να προκαλέσει τη σχετική έφεση του φοιτητή.

5. Τα μαθήματα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του πρώτου επιπέδου διδασκονται από καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές ή επίκουρους καθηγητές ή ομότιμους καθηγητές του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ή άλλου Α.Ε.Ι., οι οποίοι διδάσκουν το αυτό αντικείμενο ή από επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, που διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Η διδασκαλία των μαθημάτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ανατίθεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ύστερα από πρόταση της συνέλευσης των μελών

Δ.Ε.Π. του αρμόδιου Τομέα.

6. Με εισήγηση της Συνέλευσης των μελών Δ.Ε.Π. του Τομέα που διαβιβάζεται στη Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών για να διατυπώσει τη δική της πρόταση και με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος εντός του μηνός Οκτωβρίου ορίζεται ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τομέα από αυτά που τους έχει ανατεθεί μεταπτυχιακό έργο για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πορείας των σπουδών κάθε μεταπτυχιακού φοιτητή του αντίστοιχου κλάδου, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 4α Ν. 2083/1992.

Το μέλος Δ.Ε.Π. συνεργάζεται με τη Συντονιστική Επιτροπή για την άσκηση της αρμοδιότητάς του αυτής.

Άρθρο 5

Έλεγχος σπουδών και επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών πρώτου επιπέδου.

1. Την όλη εποπτεία των προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει η Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, η οποία μεριμνά για την τήρηση του παρόντος κανονισμού και την εφαρμογή του προγράμματος και των επιμέρους προγραμμάτων των μαθημάτων κάθε κλάδου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Ανώτατο όργανο είναι η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος.

2. Οι φοιτητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών πρέπει να παρακολουθούν τακτικά όλα τα μαθήματα του προγράμματος, τα οποία επέλεξαν σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του παρόντος και να μετέχουν ενεργώς στις συζητήσεις, ασκήσεις και ερευνητικές δραστηριότητες του προγράμματος του κλάδου που ακολουθούν. Η παρουσία τους ελέγχεται από τον διδάσκοντα και η επίδοσή τους αξιολογείται διαρκώς από αυτόν, ενώ συμβουλευτική αρμοδιότητα σ' αυτή την αξιολόγηση έχει και το μέλος Δ.Ε.Π. που επιβλέπει τον φοιτητή σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 6 του παρόντος αν την επιβλεψη δεν έχει αυτός που διδάσκει.

3. Η τελική αξιολόγηση και βαθμολόγηση των μαθημάτων που διαρκούν δύο εξάμηνα γίνεται με προφορικές ή γραπτές εξετάσεις στο τέλος του δεύτερου εξαμήνου, τον μήνα Ιούνιο και σε δεύτερη περίοδο τον μήνα Σεπτέμβριο. Αν σε κάθε εξάμηνο του μαθήματος δίδαξε και διαφορετικός καθηγητής, στις εξετάσεις μετέχουν και οι δύο και βαθμολογούν παράλληλα, τελικός δε βαθμός είναι ο μέσος όρος των βαθμών των δύο καθηγητών. Συμβουλευτική αρμοδιότητα στην τελική αρμοδιότητα στην τελική αξιολόγηση έχει το μέλος Δ.Ε.Π. που επιβλέπει τον φοιτητή σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 6 του παρόντος αν την επιβλεψη δεν έχει αυτός που διδάσκει.

4. Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση του κύριου επιστημονικού αντικειμένου που διδάσκεται σε διετή βάση (τέσσερα εξάμηνα) γίνεται δύο φορές, στο τέλος κάθε έτους (κάθε δύο εξαμήνων) τον μήνα Ιούνιο ή Σεπτέμβριο με τον τρόπο που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο (3).

5. Η τελική αξιολόγηση στο κύριο επιστημονικό αντικείμενο που επέλεξε ο φοιτητής γίνεται με την παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας του τον μήνα Ιούνιο ή Σεπτέμβριο, την οποία εκπονεί το τελευταίο εξάμηνο των μεταπτυχιακών σπουδών του, από τριμελή εξεταστική επιτροπή στην οποία μετέχουν ο καθηγητής του μαθήματος τούτου και άλλοι δύο καθηγητές του τομέα που διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, μεταξύ των οποίων

οποσδήποτε αυτός που επιβλέπει τον φοιτητή σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 6 του παρόντος.

6. Στην τελική αξιολόγηση στο κύριο επιστημονικό αντικείμενο που επέλεξε ο φοιτητής μπορεί να προσέλθει μόνο αφού έχει περατώσει επιτυχώς όλες τις εξετάσεις σε όλα τα μαθήματα του προγράμματος του κλάδου που ακολουθεί, καθώς και τις εξετάσεις του δευτέρου έτους στο κύριο επιστημονικό του αντικείμενο.

7. Αν ο φοιτητής δεν περάσει επιτυχώς τις εξετάσεις των μαθημάτων του πρώτου έτους (των δύο πρώτων εξαμήνων) και τις εξετάσεις του πρώτου έτους στο κύριο επιστημονικό αντικείμενο που επέλεξε, ούτε κατά τη δεύτερη περίοδο του Σεπτεμβρίου, επαναλαμβάνει για ένα ακόμη έτος τα μαθήματα και τα δύο εξάμηνα του κύριου επιστημονικού αντικειμένου στα οποία απορρίφθηκε, ενώ κατοχυρώνεται ο βαθμός του μαθήματος ή των μαθημάτων στα οποία επέτυχε.

Αν και πάλι απορριφθεί, διαγράφεται από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ο φοιτητής που δεν προσήλθε στις εξετάσεις του Ιουνίου ούτε του Σεπτεμβρίου σε ένα ή περισσότερα μαθήματα, θεωρείται ότι απέτυχε στα μαθήματα αυτά, οπότε εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο αυτής της παραγράφου. Αν ο φοιτητής δεν προσέλθει στην τελική εξέταση όπου παρουσιάζει τη διπλωματική του εργασία τον μήνα Ιούνιο ή αν απορριφθεί κατά την εξέταση αυτή, προσέρχεται ή επαναλαμβάνει την προσπάθειά του στην περίοδο του Σεπτεμβρίου. Αν δεν προσέλθει ούτε σ' αυτή την περίοδο ή αν απορριφθεί, προσέρχεται ή επαναλαμβάνει την εξέταση τον επόμενο Ιούνιο. Αν και πάλι δεν προσέλθει ή απορριφθεί, προσέρχεται ή επαναλαμβάνει την εξέταση τον Σεπτέμβριο και για τελευταία φορά τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους.

Σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί ή αποτύχει, αποκλείεται από τη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης.

Άρθρο 6

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης.

1. Το πρώτο επίπεδο σπουδών οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στους Κλάδους:

- α) Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου,
- β) Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών,
- γ) Διεθνών Σπουδών,
- δ) Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου,
- ε) Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου

και
στ) Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών.

2. Ο φοιτητής, ο οποίος επέτυχε σε όλες τις εξετάσεις και στην τελική αξιολόγηση της διπλωματικής εργασίας στο κύριο επιστημονικό αντικείμενο του κλάδου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του πρώτου επιπέδου που ακολουθεί, λαμβάνει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στον κλάδο αυτόν.

3. Βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης είναι ο μέσος όρος του βαθμού της διπλωματικής εργασίας κατά την τελική εξέταση και του μέσου όρου των βαθμών των δύο εξετάσεων στο κύριο επιστημονικό αντικείμενο και των τεσσάρων εξετάσεων στα λοιπά μαθήματα που παρακολούθησε ο φοιτητής.

Η βαθμολογική κλίμακα είναι από το μηδέν έως το δέκα: άριστα (εννέα ή δέκα), λίαν καλώς (επτά ή οκτώ), καλώς (έξι), μετρίως (πέντε, τέσσερα, τρία) και κακώς (δύο, μο-

νάδα ή μηδέν).

Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι και οι μεγαλύτεροι του.

4. Όσπου να καθοριστεί ενιαίος τύπος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στο Α.Π.Θ. εξακολουθεί να ισχύει για το Τμήμα Νομικής ο τύπος που ήδη υπάρχει.

Άρθρο 7

Πρόγραμμα – Λειτουργία – Έλεγχος Μεταπτυχιακών Σπουδών δευτέρου Επιπέδου (Διδακτορικό Δίπλωμα).

1. Μετά την επιλογή των φοιτητών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δευτέρου επιπέδου για την απονομή Διδακτορικού Διπλώματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παράγραφοι 10 – 12 του παρόντος, η Συμβουλευτική Επιτροπή, που ορίστηκε κατά το αρ. 12, προσδιορίζει για κάθε υποψήφιο διδάκτορα τα μαθήματα διαρκείας ενός ή δύο εξαμήνων που πρέπει να παρακολουθήσει κατά το έτος του δευτέρου επιπέδου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και καθορίζει σε συνεργασία μαζί του το θέμα της διδακτορικής του διατριβής. Τα μαθήματα αυτά υποδεικνύονται σε κάθε υποψήφιο διδάκτορα από την 3μελή επιτροπή από τον κατάλογο μαθημάτων του πρώτου επιπέδου, ανάλογα με το θέμα της διδακτορικής διατριβής, και για τον κλάδο Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών επί πλέον και από τα μαθήματα: Μεθοδολογία Ποινικού Δικαίου και Ποινική Δίκη – Δικαίωμα ακρόασης, ή και από άλλα ειδικά μαθήματα για υποψηφίους του Β' κύκλου τα οποία θα ορίζουν οι Τομείς.

2. Τα μαθήματα της προηγούμενης παραγράφου προδιορίζονται ενόψει του θέματος της διατριβής, για την πληρέστερη και ολοκληρωμένη κατάρτιση του υποψηφίου διδάκτορα ενόψει της συγγραφής της, και δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερα από δύο εξαμηνιαία μαθήματα (ή ενός διάρκειας δύο εξαμήνων) ούτε περισσότερα από τέσσερα εξαμηνιαία μαθήματα (ή δύο διάρκειας δύο εξαμήνων ή ένα διάρκειας δύο εξαμήνων και δύο εξαμηνιαία).

Σε περίπτωση που οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δευτέρου επιπέδου με συγγενές θέμα διατριβής είναι λιγότεροι των πέντε, η κατά την προηγούμενη παράγραφο υποχρέωση παρακολούθησης διδασκαλίας δυνατόν να αντικατασταθεί με συναντήσεις (σεμινάρια) του υποψηφίου διδάκτορα με τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής ανά 15ήμέρο, τα οποία του παρέχουν και το σχετικό «πιστοποιητικό παρακολούθησης».

3. Εφόσον το αντικείμενο της διατριβής έχει σχέση και με άλλον κλάδο, για τον οποίο υπάρχει αντίστοιχο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, ένα τουλάχιστον από τα παραπάνω μαθήματα πρέπει να ανήκει στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του άλλου συναφούς προς το αντικείμενο της διατριβής κλάδου, έστω και αν αυτός διδάσκεται σε άλλα τμήματα του Πανεπιστημίου.

4. Μετά την επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων αυτών, ο υποψήφιος διδάκτορας παίρνει σχετικό «πιστοποιητικό παρακολούθησης» για κάθε μάθημα. Αφού συγκεντρώσει τα αντίστοιχα πιστοποιητικά, τα παραδίδει στη Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία και βεβαιώνει ότι ο φοιτητής ολοκλήρωσε την υποχρέωση παρακολούθησης μαθημάτων.

5. Όταν ολοκληρωθεί και η συγγραφή της διατριβής εντός της προθεσμίας του άρθρου 3 παράγραφος 4 του παρόντος, η Συμβουλευτική Επιτροπή με αίτησή της και

σχετική Εισηγητική Έκθεση, όπου ενσωματώνεται και η βεβαίωση ολοκλήρωσης των υποχρεώσεων πρακολούθησης μαθημάτων του δεύτερου επιπέδου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, ζητεί από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής.

6. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης, ύστερα από γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, ορίζει την εξεταστική επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από επτά (7) μέλη Δ.Ε.Π.

Στην εξεταστική επιτροπή συμμετέχουν τα τρία (3) μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής και άλλα τέσσερα ειδικότητα με αυτή στην οποία εκπνέει ο υποψήφιος διδάκτορας τη διατριβή του. Ορισμένα από τα τέσσερα (4) αυτά μέλη μπορεί να προέρχονται από άλλα τμήματα του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι. Ένα (1) μέλος από τα τέσσερα (4) μπορεί να είναι λέκτορας, εφόσον έχει συμπληρώσει τριετή θητεία ή είναι μόνιμος. Από τα επτά (7) μέλη της εξεταστικής επιτροπής τρία (3) τουλάχιστον πρέπει να ανήκουν στη βαθμίδα του καθηγητή.

Πρόεδρος της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής είναι το αρχαιότερο από τα μέλη της, εφόσον είναι καθηγητής του Τμήματος Νομικής του Α.Π.Θ., αλλιώς το αρχαιότερο από τα μέλη της Επιτροπής που ανήκει στο Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

7. Ο υποψήφιος διδάκτορας υποβάλλει σε δώδεκα αντίτυπα τη διατριβή του, από τα οποία ένα κατατίθεται στη Γραμματεία, ένα στον Τομέα όπου υπάγεται το γνωστικό αντικείμενο της διατριβής, δύο στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, ένα στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, και από ένα στα μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

8. Η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή αφού μελετήσει το κείμενο της διατριβής ορίζει με απόφασή της την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο της δημόσιας παρουσίασης και εξέτασης του υποψηφίου διδάκτορα.

Η απόφαση αυτή γνωστοποιείται στον υποψήφιο και στο Τμήμα και ανακοινώνεται πέντε (5) τουλάχιστον μέρες πριν από την ημερομηνία της δημόσιας παρουσίασης.

9. Η ανάπτυξη και παρουσίαση του θέματος γίνεται δημόσια ενώπιον της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής στην ημερομηνία που ορίστηκε κατά τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο. Μετά την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του θέματος που δεν πρέπει να διαρκέσει περισσότερο από τριάντα λεπτά ούτε λιγότερο από δεκαπέντε, και τις απαντήσεις του υποψηφίου σε σχετικές ερωτήσεις της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, που δεν πρέπει να διαρκέσουν περισσότερο από μία ώρα, αποχωρεί το ακροατήριο και ο υποψήφιος και ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησής του και τελικής κρίσης της διατριβής του από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή.

10. Η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή κρίνει το πρωτότυπο του περιεχομένου της διατριβής και την ουσιαστική συμβολή της στην επιστήμη, καθώς και την επάρκεια του υποψηφίου στο γνωστικό αντικείμενο της διατριβής. Για

την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των πέντε τουλάχιστον μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Η διατριβή βαθμολογείται κατά την ισχύουσα κλίμακα: «άριστα», «λίαν καλώς» και «καλώς».

11. Μετά την έγκριση συντάσσεται πρακτικό για τη διαδικασία και το αποτέλεσμα κρίσης της διατριβής, υπογράφόμενο από όλα τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, και την επομένη ο Πρόεδρός της το διαβιβάζει στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος.

12. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος, αφού διαβαστεί από τον Πρόεδρό της σε δημόσια συνεδρίαση το πρακτικό της εξεταστικής επιτροπής, αναγορεύει τον υποψήφιο σε διδάκτορα. Στη συνεδρίαση αυτή της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης παρίσταται και ο Πρύτανης ή ένας από τους Αντιπρυτάνεις του Πανεπιστημίου. Όσπου να καθιερωθεί ενιαίος τύπος για όλα τα διδακτορικά διπλώματα του Α.Π.Θ., το Διδακτορικό Δίπλωμα της Νομικής έχει τον τύπο που σήμερα ισχύει.

Άρθρο 8

Τα μέλη του Δ.Ε.Π. του Τμήματος μας που μπορούν να απασχοληθούν στο Π.Μ.Σ. είναι πενήντα πέντε και επαρκούν. Τα μέλη του Ε.Ε.Π. (δάσκαλοι ξένων γλωσσών) που θα απασχοληθούν με τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας είναι πέντε και επαρκούν.

Άρθρο 9

Για το Π.Μ.Σ. χρησιμοποιείται η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Νομικής η οποία και επαρκεί.

Το ετήσιο κόστος λειτουργίας του Π.Μ.Σ. περιλαμβάνεται στο ετήσιο κόστος λειτουργίας του Τμήματος Νομικής και καλύπτεται από την ετήσια χρηματοδότηση του Τμήματος Νομικής.

Άρθρο 10

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει τουλάχιστον για έξι έτη μετά την πάροδο των οποίων είναι δυνατό να αναθεωρηθεί.

Άρθρο 11

Μεταβατικές Διατάξεις.

Ρυθμίσεις που αναφέρονται σε εντάξεις μεταπτυχιακών φοιτητών γίνονται ύστερα από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Η έναρξη λειτουργίας του ανωτέρω Π.Μ.Σ. καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου Ειδ. Σύνθεσης, ύστερα από εισήγηση της Γεν. Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος.

η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 1993

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΑΤΟΥΡΟΣ